gemeente Berkelland

Schriftelijke vragen art. 33

Indiener: W.A. Wormgoor (PvdA)
Datum indiening vraag: 10 april 2021
Datum verzending antwoord: 14-04-2021

Onderwerp: Berkellandse basisscholen geven te lage adviezen voor het voortgezet onderwijs

Kinderen uit gezinnen in Berkelland met lagere inkomens krijgen vaak een lager schooladvies dan het advies dat uit de eindtoets rolt

Basisschoolleerlingen krijgen in groep 8 voor 1 maart van de basisschool een advies op basis waarvan kinderen zich kunnen inschrijven op een school voor voortgezet onderwijs. In het voorjaar maken kinderen nog verplicht een eindtoets, waaruit ook een advies voortkomt. Als het advies naar aanleiding van de eindtoets hoger is dan het advies gegeven door de basisschool, dan moet de school haar advies opnieuw bekijken en eventueel bijstellen. Het advies van de basisschool is bij de toelating tot het voortgezet onderwijs leidend. Een hoger schooladvies werkt vaak in het voordeel van een kind, want opstromen in het voortgezet onderwijs blijkt in de praktijk altijd moeilijker dan op het juiste niveau starten.

Bastian Ravesteijn van de Erasmus School of Economics deed onderzoek naar de gegevens van vrijwel alle Nederlandse leerlingen die tussen 2015 en 2019 de eindtoets in groep 8 maakten en vergeleek de definitieve adviezen die leerlingen van school kregen met hun eindtoetsadvies. Uit het onderzoek blijkt dat kinderen uit gezinnen met een relatief laag inkomen vaker dan gemiddeld een schooladvies krijgen dat lager is dan het advies dat voortvloeit uit hun eindtoets. Uit onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen blijkt dat er binnen scholen en schoolbesturen verschillende culturen lijken te bestaan: vooral in landelijke gebieden adviseren scholen vaak jaar op jaar ‘behoudend’.

In *de Volkskrant* van 9 april 2021 wordt in het artikel ‘Is kansenongelijkheid in het onderwijs dan tóch geen typisch stadsprobleem?’ (https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/is-kansenongelijkheid-in-het-onderwijs-dan-toch-geen-typisch-stadsprobleem~be1c4135/) uitgebreid ingegaan op de vraag hoe het kan dat kinderen van ouders met een lager jaarinkomen het risico lopen op een lager schooladvies dan uit hun eindtoets kwam. Juist op het platteland komt onderadvisering vaker voor.

De PvdA is geschokt dat de gemeente Berkelland zeer slecht scoort in Nederland. Gemiddeld krijgt 22% van alle leerlingen in Berkelland een lager advies van de school dan de eindtoets uitwijst. Het percentage onderadvies aan kinderen van ouders met een relatief laag inkomen is in Berkelland zelfs 31%; landelijk is dat 13,6%.

Toen *de Volkskrant* wethouder Bosman vroeg of de discussie over kansenongelijkheid ook in Berkelland leeft, gaf zij aan dat dat wel zo is: ‘Maar het is geen hype hier’. Verder noteert *de Volkskrant* dat de wethouder het vooralsnog geen reden tot grote zorg vindt dat Berkelland in de top drie van gemeenten in Nederland staat waar leerlingen het vaakst een onderadvies krijgen. Wethouder Bosman

Toelichting:
1. Agenda vragen (art. 34) zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan.
2. Schriftelijke vragen (art. 33) zijn vragen die niet bedoeld zijn voor punten die op de agenda staan.
3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen.

wordt geciteerd: ‘Ik ben niet zo gevoelig voor lijstjes’ en ‘Ik heb er het volste vertrouwen in dat scholen in goed overleg met ouders en leerlingen een zorgvuldig advies geven.’

De PvdA schrikt van de nonchalante toon van de wethouder. Er liggen harde cijfers, er is een ernstig probleem gesignaleerd en het lijkt alsof de wethouder het beoordeelt als een ver-van-mijn-bedshow. Het gaat hier niet om populariteitsscores. Het gaat om de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Als kinderen een onderadvies krijgen, hebben ze minder kansen om zich te ontwikkelen, hun mogelijkheden te ontdekken en hun dromen waar te maken.

Vraag:
Kan wethouder Bosman nader toelichten waarom zij precies het volste vertrouwen heeft dat leerlingen en ouders zorgvuldige adviezen krijgen, terwijl duidelijk is dat de scholen in Berkelland ten aanzien van adviezen in zeer ongunstige wijze afwijken van scholen in de rest van Nederland?

Antwoord (in te vullen door college):
In een 45 minuten durend interview met de Volkskrant over dit onderwerp heeft de wethouder gezegd dat er binnen onze scholen veel aandacht is voor onder andere de ontwikkeling en groei van leerlingen, ‘het kind staat centraal’, vroegsignalering, leerlingvolgsysteem en een maatwerk aanpak.
Ook de zorgvuldige monitoring van cognitieve leerprestaties, het in beeld brengen van sociaal economische achtergrond en de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen met onder andere het leerlingvolgsysteem waren onderwerp van gesprek.
Wij hebben geen signalen van ouders en scholen ontvangen over onderadvisering. Er wordt maatwerk geboden in nauw overleg met ouders en schoolteams. Niettemin gaan wij de schoolbesturen een reactie vragen op dit onderzoek en dat bespreken in het eerstvolgende OOGO (Op overeenstemming gericht overleg; een formeel overleg tussen schoolbesturen en de gemeente).

Vraag:
Erkennen wethouder Bosman en het college van B en W als geheel dat het hier niet gaat om het al dan niet signaleren van een ‘hype’ en dat we in Berkelland een groot probleem hebben nu zoveel kinderen uit gezinnen met lagere inkomens schooladviezen krijgen die geen recht doen aan hun capaciteiten?

Antwoord:
Zoals hiervoor genoemd hebben wij tot nu toe geen signalen ontvangen, maar vinden het wel een belangrijk onderwerp waar we nadrukkelijk aandacht voor hebben, vragen en houden.

Toelichting:
1. Agenda vragen (art. 34) zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan.
2. Schriftelijke vragen (art. 33) zijn vragen die niet bedoeld zijn voor punten die op de agenda staan.
3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen.

gemeente Berkelland

Schriftelijke vragen art. 33

Vraag:
Hoe communiceert de wethouder over deze problematiek met de basisscholen in Berkelland?

Antwoord (in te vullen door college):
We gaan de schoolbesturen een reactie vragen op dit onderzoek en bespreken in het OOGO

Co van Schaik, clusterdirecteur van zeven openbare scholen in Berkelland, keek op van de gepresenteerde cijfers en heeft er geen sluitende verklaring voor. Hij wijt het hoge percentage aan onderadvies aan de mentaliteit in Berkelland: Berkellanders zouden eerder tevreden zijn dan mensen uit het westen van Nederland. In de Achterhoek 'wordt ongelijkheid minder gevoeld. […] Mensen zien wel dat er verschillen zijn, maar ervaren het niet als een probleem', zo staat in *de Volkskrant*.

Vraag:
Onderschrijft het college deze visie? Zo nee, ervaart het college een probleem met de verschillen tussen arm en rijk en de mogelijkheden voor mensen om zich te ontwikkelen?

Antwoord:
We vinden kansenongelijkheid een belangrijk onderwerp. En hebben hier nadrukkelijk aandacht voor.

Vraag:
Wat is volgens het college de reden voor het zorgwekkend hoge percentage onderadvies in Berkelland?

Antwoord (in te vullen door college):
Zoals hierboven beschreven gaan wij dit bespreken met de schoolbesturen.

De PvdA vindt het onaanvaardbaar als geaccepteerd wordt dat kinderen ongelijke kansen krijgen. Een passend schooladvies stelt een kind in staat om zijn talent te ontwikkelen; dat is in het belang van het kind en ook in het belang van de hele samenleving.

Vraag:
Is het college het met de PvdA eens dat de wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn nooit bepalend mogen zijn voor de kansen die je krijgt om jezelf naar je eigen mogelijkheden te ontwikkelen en voor wie of wat je later wordt?

Antwoord:
Ja.

Toelichting:
1. Agenda vragen (art. 34) zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan.
2. Schriftelijke vragen (art. 33) zijn vragen die niet bedoeld zijn voor punten die op de agenda staan.
3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen.

gemeente Berkelland

Schriftelijke vragen art. 33

Vraag:
Is het college bereid op korte termijn te onderzoeken hoe het in Berkelland gesteld is met de onderadvisering van scholen en de resultaten van zijn bevindingen te presenteren aan de raad?

Antwoord (in te vullen door college):
Schooladvisering is een taak van de scholen. We gaan hen een reactie vragen op dit onderzoek en vragen welke actie zij gaan ondernemen.

Vraag:
Gemeenten hebben verschillende mogelijkheden om op lokaal niveau ongelijkheid in het onderwijs te bestrijden. Is het college bereid om naar aanleiding van de bevindingen en eigen onderzoek in samenspraak met scholen en andere betrokkenen het bestrijden van een tweedeling in de Berkellandse samenleving en kansenongelijkheid (in het onderwijs) topprioriteiten te maken in het beleid?

Antwoord:
Onderwijsachterstanden hebben nu ook al onze nadrukkelijke aandacht. Wij vinden het een erg belangrijk onderwerp. Daarom is ons beleid ook op dit onderwerp gericht zoals: Vroeg en Voorschoolse educatie (VVE), Passend onderwijs, directe samenwerking met scholen en Voormekaarteam en het instellen van samenwerkingsverbanden.

Toelichting:
1. Agenda vragen (art. 34) zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan.
2. Schriftelijke vragen (art. 33) zijn vragen die niet bedoeld zijn voor punten die op de agenda staan.
3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen.